

Т. В. Дунська
Житомирський державний університет
імені Івана Франка
Науковий керівник: канд. філол. наук,
доцент І. М. Рудик

Номіналізація як засіб когезії сучасного англомовного медіа-тексту

Мова являє собою один із найпоширеніших засобів передачі інформації, а також найвагоміший компонент комунікації. Оскільки двома основними функціями мови є комунікативна та регулятивна, важливим є не лише те, про що говориться, але й як і з якою метою. Тому мовцеві необхідно звертати увагу на побудову свого висловлювання, яке в першу чергу має бути логічним та зв'язним.

Однією з головних ознак тексту є зв'язність, яка здійснюється за допомогою структурних та лексико-семантичних засобів. Досягненню зв'язності слугує такий лінгвістичний інструмент, як когезія, який поєднує різні частини тексту в одне ціле; одним із найпоширеніших феноменів когезії вважають номіналізацію. Таким чином, **мета** даної роботи полягає в дослідженні явища номіналізації як засобу досягнення зв'язності сучасних англомовних медійних текстів.

Об'єктом дослідження є номіналізації в англійській мові.

Предметом даного дослідження є особливості застосування номіналізацій для досягнення когезії сучасних англомовних медіа-текстів.

Текст визначають не лише як лінгвістичну, але й як комунікативну одиницю. Багато лінгвістів, такі як М. Холідей, Р. Богранд, Дж. Браун, Дж. Юл та інші, пропонують власні визначення тексту [3; 6; 7]. Вони сходяться на думці, що текст – це в першу чергу будь-яке висловлювання в усній чи письмовій формі, яке не визначається кількістю лексичних та синтаксичних одиниць, але обов'язково є цілісним. Р. Богранд додає, що текст не може бути лише послідовністю слів та речень. В ньому неодмінно повинні поєднуватись лінгвістичні, когнітивні та соціальні фактори [2, с. 13-14]. Слід зазначити, що текст є системою, яка поєднує у собі компоненти інших систем мови (фонологічної, морфологічної, лексичної та інших), які в свою чергу взаємодіють один з одним.

З огляду на те, що текст не можна визначати лише як низку слів та речень, слід звернутися до понять когезії та когерентності, які слугують інструментами організації тексту в єдине ціле. Крім М. Холідея, Дж. Брауна, Дж. Юла,

дослідженням цих понять займалися такі вчені, як Р. Хейзен, М. Табоада та інші [7; 11]. Когезія та когерентність слугують для того, щоб інформація, яка передається адресату, була зв'язною та структурованою.

Дж. Браун та Дж. Юл зазначають, що когезія не завжди є допоміжним інструментом створення когерентності тексту, оскільки існує лише як засіб зв'язування його частин між собою [3, с. 223-225]. Цей процес має на меті сполучити частини тексту між собою в граматичному та лексичному аспектах. В залежності від того, через що виражена когезія, вчені виділяють такі групи засобів досягнення когезії у тексті: граматична (порядок слів, еліпсис), лексико-граматична (артиклі, модальні слова, номіналізації), лексико-синтаксична (перифраз) та лексична когезія (синоніми, антоніми). Як бачимо, номіналізація є не єдиним способом досягнення когезії, але входить до однієї з найчисельніших її груп – лексико-граматичної [9].

Номіналізація – це процес перетворення частин мови в іменники [5, с. 99]. Крім того, А. Спенсер зауважує, що номіналізація називає подію, про яку йдеться, і полягає у тому, що ідеї, які передаються лише дієсловом, можуть передаватися іменниками [10, с. 74]. Це явище можна прослідкувати на наступних прикладах:

*Nevertheless **the surge** in democratic engagement was heartening [12].*

*That's precisely the sort of weak-kneed **response** that Mr. Putin is hoping for [15].*

Вперше дослідженням явища номіналізацій займалися Дж. Мартін, М. Холідей, У. Чейф, А. Спенсер, С. Егінс та інші. Вчені сходяться на думці, що номіналізація використовується як засіб когезії, коли важливі ідеї потрібно передати стисло [4; 5; 7; 10]. Номіналізація розглядається як лінгвістичний засіб, який допомагає досягти когезії через лаконічне висловлення описаних в тексті ідей. Таку функцію цього явища можемо розглянути на наступних прикладах:

*A **need** to be competitive and combative would do well to be balanced by intuition and empathy [13].*

*While the fighting may have ebbed, **the struggle** continues, and will for a long time to come [14].*

*In **hopes** of asserting a new Russian sphere of influence, he believes himself justified in dismembering Russia's neighbor [15].*

У наведених прикладах, номіналізації, виражені абстрактними іменниками, описують аналізовані процеси більш лаконічно, ніж дієслова, від яких утворено виділені номіналізації. Це дозволяє авторам медійних текстів подавати важливу інформацію у стислому вигляді.

Тезу про застосування номіналізації для економії мовних ресурсів підтверджують і М. Холідей та Дж. Мартін, які зазначають, що номіналізація виражає значення, яке притаманне дієслову, в межах одного іменника чи іменникової фрази, а також використовується для висвітлення великої кількості інформації за допомогою меншої кількості слів [8, с. 307].

*The **appointment** of a woman, Veronique Laury, to run B&Q owner Kingfisher, is a cause for celebration [13].*

В наведеному реченні вжито номіналізацію «*appointment*» замість словосполучень «*the woman was appointed*» чи «*they appointed a woman*». Інформація, як бачимо, подана у стислому вигляді. Розглянемо ще декілька прикладів, які побудовані за аналогічним принципом:

*That takes time and often comes in the form of a **settlement** in which victims must promise not to sue [15].*

*Thursday saw a hasty **refinement** of the British approach [12].*

Таким чином, на основі прикладів можемо зауважити, що номіналізація, яка є результатом трансформації дієслова в іменник, допомагає висловити складну або обширну думку за допомогою лише одного слова.

Автори газетних статей обмежені в обсязі, тому вони використовують велику кількість номіналізацій, які допомагають висловлювати абстрактні ідеї, часто обговорювані на шпальтах друкованих і онлайн-видань. На основі суджень вчених, які були розглянуті, можна зробити висновок про те, що номіналізація – це побудова іменника від іншої частини мови задля досягнення когезії усього тексту; вона допомагає організовувати слова у цілісний текст, логічно пов'язуючи одне слово з іншим, одне речення з іншим.

Отже, явище мовної економії притаманне сучасним англomовним медіа-текстам, які є одним із найкращих способів розповсюдження інформації, оскільки дозволяють донести якомога більше інформації в якомога меншому та зручному форматі, доступному великим масам людей. Для досягнення цієї мети, статті

повинні бути структурованими, стислими, лаконічними і, водночас, захоплюючими та інтригуючими. Саме тому автори використовують різноманітні засоби когезії, які допомагають коротко й лаконічно подати необхідну інформацію. Серед таких інструментів значне місце посідає явище номіналізації, за сприяння якої складні ідеї та думки передаються у стислому вигляді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. – [Електронний ресурс] / Ф. С. Бацевич. – Режим доступу: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/>
2. Beaugrande R. New Foundations for a Science of Text and Discourse: Cognition, Communication, and the Freedom of Access to Knowledge and Society / R. Beaugrande. – Norwood, NJ: Ablex, 1996. – 670 p.
3. Brown G. Discourse Analysis / G. Brown, G. Yule. – Cambridge: Cambridge University Press, 1983. – 288 p.
4. Chafe W. L. Spoken and Written Language: exploring quality and literacy / W. L. Chafe. – Norwood, N.J.: Ablex, 1982. – P. 35–53.
5. Eggins S. An Introduction to Systemic Functional Linguistics / S. Eggins. – London: Printer Publishers, 1994. – 384 p.
6. Halliday M. A. K. An Introduction to Functional Grammar / M. A. K. Halliday. – London: Arnold, 1985. – 808 p.
7. Halliday M. A. K. Cohesion in English / M. A. K. Halliday, R. Hassan. – London: Longman, 2005. – 367 p.
8. Martin J. R. Nominalization in Science and Humanities: Distilling Knowledge and Scaffolding Text / J. R. Martin. – Berlin and New York: Mouton de Gruyter, 1991. – P. 307–377.
9. Sarnackaitė V. Nominalization as a Cohesive Device in Political Discourse / V. Sarnackaitė. – Режим доступу: http://vddb.laba.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:E.02~2011~D_20110802_144908-58106/DS.005.1.02.ETD
10. Spencer A. Handbook of Word-formation / A. Spencer. – The Netherlands: Springer, 2005. – P. 73–93.
11. Taboada M. T. Building Coherence and Cohesion – task-oriented dialogue in English and Spanish / M. T. Tadoada. – Amsterdam: John Benjamins, 2004. – 261 p.
12. The Guardian. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.theguardian.com/>
13. The Independent. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.independent.co.uk/>
14. The New York Times. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nytimes.com/>
15. Washington Post. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.washingtonpost.com/>